

TILSYNSRAPPORT FOR
FUSSINGØ NATURBØRNEHAVE OG
NATURBUS
PÆDAGOGISK TILSYN 2023

Indhold

Pædagogisk tilsyn i Randers kommune 2023	3
Data	3
Børneperspektivet	3
Tilsynsmøde	3
Samlet vurdering	3
Det uanmeldte tilsyn	4
1. Relationer	5
2. Mangfoldighed og inklusion	7
3. Lege- og læringsmiljøer	10
4. Kommunikation og sprog	13
5. Fysiske rammer	15
6. Forældresamarbejde	17
7. Sammenhænge	19
Tilsynsmøde	20
Samlet vurdering	25

Pædagogisk tilsyn i Randers kommune 2023

Opbygningen af det nye tilsynskoncept for institutionerne er udarbejdet med udgangspunkt i den lovgivende ramme, erfaringer fra gennemførelsen af pædagogisk tilsyn 2021 og tidligere tilsyn. Det nye tilsynskoncept bidrager til at sikre og udvikle kvaliteten på vores dagtilbudsområde.

Tilsynet er uanmeldt og udføres af pædagogiske konsulenter fra Børnefagligt Udviklingscenter. Alle konsulenter observerer ud fra samme pejlemærker, prædefinerede indikatorer og vurderingskriterier, hvilket sikrer gennemsigtighed og uvildighed.

Tilsynet giver de pædagogiske konsulenter et godt indblik i praksis. Med dette indblik optimeres forvaltningens mulighed for at understøtte praksis og sætte fokus på de områder og indsatser, som giver størst værdi for børnene.

Data

Det pædagogiske tilsyn tager afsæt i både kvalitative og kvantitative data, herunder skriftlig dokumentation fra tidligere tilsynsbesøg samt viden fra tidligere dialog med dagtilbuddet. Med data forstås forskellige typer af oplysninger om dagtilbuddet indhentet med forskellige metoder. Data har til formål ud fra forskellige perspektiver at give indsigt i indholdet i dagtilbuddet og kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer.

I Randers er der udarbejdet en egen rapportering med spørgsmål til relevante data. Egen rapporteringen sendes ud til alle institutioner og returneres besvaret senest tre uger inden tilsynsmødet.

Børneperspektivet

Som en del af tilsynet udfører den pædagogiske leder i institutionen et børneinterview. Svarene fra interviewet modtages i egen rapporteringen og indgår i den samlede vurdering.

Tilsynsmøde

Data fra egen rapportering og observationer drøftes ved et tilsynsmøde, hvor forældrerepræsentant, dagtilbudsleder, pædagogisk leder, pædagogisk personale, tilsynsførende konsulent og evt. referent deltager.

Samlet vurdering

Grundlaget for den samlede vurdering af kvaliteten i den enkelte institution udgøres af tilsynsførendes observationer af praksis, institutionernes egen rapportering og tilsynsmødet.

Det uanmeldte tilsyn

Den tilsynsførende konsulent har observeret institutionens lege- og læringsmiljø d. 6. juni 2023 i tidsrummet 7.55-11.25. Observation i Børnehuset Hørhaven (Naturbussen) kl. 7.55-8.25 og observation i Fussingø Naturbørnehave kl. 8.40-11.25.

Der er observeret ud fra prædefinerede indikatorer under de fem pejlemærker. Alle pejlemærker og indikatorer er med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan og den nyeste forskning på området. Alle konsulenter anvender den samme skabelon for observationen, da dette styrker gennemsigtigheden og uvildigheden i tilsynet.

Vurderingen under de enkelte pejlemærker foretages ud fra nedenstående vurderingskriterier.

Fuldstændig opfyldelse	Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.
Omfattende opfyldelse	Der arbejdes selvstændigt videre, og der kan med fordel laves en mindre justering af praksis.
Delvis opfyldelse	Der arbejdes selvstændigt videre, men der bør ske en justering af praksis. Det er relevant at modtage sparring fra børnefagligt udviklingscenter på udviklingspotentialer.
Begrænset opfyldelse	Der skal arbejdes videre med justering af praksis og der laves en handleplan. Dette skal ske i samarbejde med Børnefagligt Udviklingscenter. Det forventes, at den lokale ledelse indgår og sikrer støtte og opfølgning på udviklingspunkterne/udviklingspunktet.
Utilstrækkelig opfyldelse	Der skal arbejdes videre med udvikling af praksis og der laves en handleplan. Dette skal ske i samarbejde med Børnefagligt Udviklingscenter. Handleplanen sendes til den tilsynsførende konsulent og der laves et opfølgende tilsyn. Børnefagligt Udviklingscenter vil indgå konsultativt i processen ligesom den

Fuldstændig opfyldelse	Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.
	overordnede ledelse vil blive inddraget og forventes at sikre, at der sker en forandring af praksis.

1. Relationer

Randers Kommune tager afsæt i et ressourceorienteret børnesyn, hvor det enkelte barn ses som et selvstændigt individ med ret til at udvikle sig i eget tempo. Det enkelte barn har værdi i sig selv og anses som et demokratisk menneske, der bidrager til fællesskabet.

Barnet har ret til at møde nærværende, omsorgs- og tillidsfulde voksne, der ser barnet som et kompetent og nysgerrigt individ. Personale og ledelse indgår i en anerkendende relation til barnet, så barnet føler sig set, forstået og mødt med positiv forventning. Dette gør sig gældende i måden at forstå og anskue barnet på, men også i den verbale og nonverbale kommunikation i mødet med barnet. Ligeledes skal barn/barn relationen understøttes gennem nærværende voksne, der støtter og guider børnene i deres gensidige kommunikation og forståelse af hinanden.

1. Relationer	
Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personalet fremstår som gode rollemodeller i forhold til venlighed, imødekommenhed, roligt kropssprog, empati og afstemning Personalet bruger positiv og nænsom guidning i alle interaktioner mellem barn-voksen og barn-barn ✓ Personalet er nærværende og tilbyder hjælp, når barnet er usikker, bange eller ked af det Personalet støtter barnet i at knytte venskaber til andre børn Personalet udtrykker sig tydeligt og anerkendende i forhold til forventninger til barnet/børnegruppen ✓ Personalet engagerer sig i genkendelige gøremål, lege, oplevelser og bidrager til den gode stemning ✓ Personalet udviser omsorgsetiske handlinger, eksempelvis at tilbyde børnene mad, hvis de er sultne, noget at drikke, hvis de er tørstige, at få skiftet ble o.a. ✓ Børnene udviser tryghed og glæde i kontakten med personalet

1. Relationer

[Her kan du læse mere om relationskompetence.](#)

Opsamling

Institutionen har siden tilsyn 2021 haft lederskifte og der har været udskiftning i personalegruppen. Det pædagogiske fokus har af den årsag haft fokus på organisering, fordeling af opgaver samt drift, samt fokus på relation til det enkelte barn og børnegruppen. Institutionen har arbejdet med indikatorer, devaluering og justeret arbejdet med relationer, hvilket eksempelvis har medført mere arbejde i mindre grupper (data fra egen rapportering)

Personalet viser tegn på at være gode rollemodeller i forhold til at udstråle et roligt kropssprog, imødekommenhed og empati. Der opleves ligeledes en rigtig god stemning i mødet mellem personale og børn, hvor der både bliver grint sammen og inviteret til dialog om det barnet er optaget af. Dette opleves særligt når få børn og voksne er sammen, hvilket eksempelvis opleves om morgenen ved Naturbus gruppen (Børnehuset Hørhaven) og ved formiddagsaktivitet på badebroen, hvor der i korte sekvenser er nærvær i en mindre gruppe. Nærværet forholder sig primært til små sekvenser i forbindelse med aktivitet.

Der observeres gode eksempler på praksis, hvor personalet ser og møder barnet i samspillet, hvilket eksempelvis kommer sig til udtryk i situationer hvor et barn har slået sig. Her opleves det, at personalet ser og møder barnet på dets oplevelse og følelse. Ligeledes opleves det, at personalet udviser praksis for at rose og anerkende børnene. Eksempelvis anerkendes et barn i forbindelse med, at det giver udtryk for ikke at have lyst til at fiske. Ligeledes kommer anerkendelsen til udtryk, hvor et barn ikke har lyst til at komme ud, men hvor personalet italesætter at det er ok, og at barnet kan gå med senere. Den anerkendende tilgang er ikke en gennemgående praksis, idet børnene ikke i alle sammenhænge bliver mødt i deres intention og oplevelse. Dette kommer sig særligt til udtryk i konfliktsituationer, men også i andre sammenhænge. Det anbefales at der fokuseres på at møde barnet i børnehøjde, italesætte barnets udtryk, intention og oplevelse i alle sammenhænge. Ligeledes anbefales det at udvikle på den positive og udviklende konflikthåndtering, hvor personalet ser, møder og positivt guider de involverede børn.

Personalet understøtter en praksis, hvor børn kan opsøge hinanden og danne relationer på tværs i gruppen, men organiseringen udfordrer personalet i at være tæt på alle børn, hvilket medvirker til, at børnene ikke bliver tilstrækkeligt guidet i barn-barn samspillet. Herved understøtter personalet i

1. Relationer

mindre grad også det begyndende venskab, særlig for de børn der ikke selvstændigt kommer i leg med andre.

Personalet viser eksempler på at være tydelige for børnegruppen, hvilket eksempelvis kommer sig til udtryk når børnegruppen guides på tur. Der kan med fordel udvikles på at tydeliggøre forventningerne endnu mere til børnegruppe, og videre anerkende børnene når de efterlever forventningerne. Dette kan eksempelvis være ved at anerkende dem for at kigge sig for, komme godt over vejen, hjælpe hinanden og lignende. Det anbefales at der udvikles på at skabe tydelig for børnene, så de kender læringsmiljøets ramme.

Personalet udviser engagement i aktiviteter der på observationsdagen omhandler fisketur til søen. Personalet udviser engagement ved at være opmuntrende, kigge efter smådyr i vandet sammen med børnene og følge små grupper af børns leg.

Forslag til vedligeholdelse og videreudvikling af praksis

- Vedligehold og videreudvikle praksis for at personalet i alle sammenhænge ser, møder og guider barnet
- Vedligehold og videreudvikle praksis for at anerkende barnet/børnegruppen generelt, samt i forbindelse med forventninger
- Vedligehold og videreudvikle praksis for at møde barnet på dets intention og oplevelse i alle sammenhænge
- Videreudvikle organiseringen så personalet har gode forudsætninger for at være nærværende i alle sammenhænge
- Videreudvikle praksis så personalet er tydelig og anerkendende i sin kommunikation
- Understøt barn-barn samspillet
- Understøt børnenes begyndende venskaber

Vurdering

Delvis opfyldelse

Der arbejdes selvstændigt videre, men der bør ske en justering af praksis. Det er relevant at modtage sparring fra børnefagligt udviklingscenter på udviklingspotentialet

2. Mangfoldighed og inklusion

Randers kommune understøtter et resourcesyn, der skaber deltagelsesmuligheder for alle børn ved at give lige muligheder for at blive hørt og taget alvorligt som en del af barnets dannelsesproces og demokratiske forståelse. Alle børn har ret til at blive inviteret ind i børnefællesskaber uanset baggrund, køn, alder, personlighed, kompetencer og kultur. Hverdagen skal give barnet mulighed for at prøve og erfare forskellige positioner i fællesskabet. Barnet har ret til at opleve og erfare forskellige fællesskaber, kulturer, normer, traditioner og værdier. Med afsæt i Randers kommunes inklusionsstrategi, skal personale og ledelse understøtte det enkelte barn ved at justere tilgang og ramme efter barnets behov. En tidlig indsats tager afsæt i barnets behov, potentialer og ressourcer. Barnet anskues som et ligeværdigt og demokratisk menneske, der har medindflydelse på hverdagens dagsform, leg og aktivitet.

2. Mangfoldighed og inklusion

Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personalet fremhæver børnenes positive initiativer og hensigter for børnegruppen Personalet anvender den "pædagogiske bagdør" ved behov ✓ Personalet anvender uderummet og fysiske rum som ekstra pædagogisk rum Personalet konflikthåndterer med ro, venlighed og nænsom guidning ✓ Børn har mulighed for pause i leg, aktiviteter og rutinesituationer ✓ Personalet organiserer fælles lege og aktiviteter på tværs af køn, kultur og alder Personalet understøtter børnenes behov for samhørighed med resten af børnegruppen Personalet støtter børn, der ikke ved egen hjælp har deltagelsesmuligheder i leg, aktiviteter og rutinesituationer
Opsamling	<p><i>Institutionen har fokus på anvendelse af 'den pædagogiske bagdør' (data fra egen rapportering).</i></p> <p>Personalet udviser praksis for at fremhæve børnenes positive initiativer og hensigter for børnegruppe, hvilket eksempelvis opleves i forbindelse med at gruppen går på tur. Et personale fremhæver et barns advarsel om brændenælder og bier på stien overfor den resterende børnegruppe. Det anbefales at udvikle praksis så dette fremgår i flere sammenhænge.</p> <p>Institutionen har god praksis for at anvende uderummet og de omkringliggende destinationer som en del af hverdagslivet. Det opleves som en integreret del af praksis at anvende uderummet til forskelligartet aktiviteter og lege. Ligeledes opleves det som en etableret praksis, at personalet organiserer aktiviteter på tværs af børnegruppen. Måltidet organiseres, så</p>

2. Mangfoldighed og inklusion

børnene kan spise sammen med dem de foretrækker at være sammen med. Det anbefales at evaluere og justerer på dette med afsæt i et børneperspektiv og oplevelsen af samhørighed og fællesskab.

Personalet organiserer praksis så børnene har mulighed for at trække sig fra den planlagte aktivitet. Børnene har mulighed for en pause fra aktiviteten ved eksempelvis at læse sammen med en voksen. Det anbefales at støtte børn, der ikke selvstændigt justerer sig i forhold til behov for pause. I den sammenhæng kalder praksis på en justering af organiseringen og tydelighed i læringsmiljøet.

Personalet formår i flere sammenhænge at se og møde barnet på dets behov, men der opstår også situationer, hvor barnet ikke bliver tilstrækkeligt støttet og guidet af tydelige voksne. Det gør sig eksempelvis gældende i konfliktsituationer samt for børn der ikke selvstændigt kommer i leg eller bliver udfordret i aktiviteten. Det samme gør sig gældende for nogle af børnene i forbindelse med det pædagogiske måltid. Observationerne giver et indtryk af at organiseringen ikke tilstrækkeligt understøtter børn, der ikke selvstændigt har deltagelsesmuligheder i leg, aktivitet og rutinesituation. Ligeledes anvendes den 'pædagogiske bagdør' ikke tilstrækkeligt, hvilket eksempelvis vil være hensigtsmæssigt for at undgå at børn bliver frustreret og kommer i konflikt.

I konflikthåndtering anbefales det at justerer på den pædagogiske tilgang så børnene involveres i løsningen på en hensigtsmæssig og anerkendende måde, så begge børn oplever sig set, mødt og guidet.

Det anbefales at justerer praksis, så den i højere grad understøtter børnenes oplevelse af samhørighed og som værende en del af børnefællesskabet. Det kan der med fordel justeres på ved at arbejde i mindre grupper i flere sammenhænge i løbet af dagen, samt ved en justering af rollefordeling blandt de voksne.

Forslag til videreudvikling og justering af praksis

- Videreudvikle og juster organiseringen
 - Tydelighed i rollefordeling af de voksne
 - Arbejde i små grupper
- Videreudvikle anvendelse af den 'pædagogiske bagdør'
- Understøt børnenes oplevelse af samhørighed
- Understøt deltagelse i børnefællesskabet
- Videreudvikle anvendelse af pause, så alle børn efter behov får denne mulighed

2. Mangfoldighed og inklusion

- Videreudvikle praksis for at fremhæve børnenes positive initiativer og hensigter for børnegruppen
- Understøt meningsfuld konflikthåndtering
- Understøt børn der ikke selvstændigt har aktiv deltagelsesmulighed i leg, aktivitet og rutine

Vurdering

Begrænset opfyldelse

Der skal arbejdes videre med justering af praksis og der laves en handleplan. Dette skal ske i samarbejde med Børnefagligt Udviklingscenter. Det forventes, at den lokale ledelse indgår og sikrer støtte og opfølgning på udviklingspunkterne/udviklingspunktet.

3. Lege- og læringsmiljøer

Med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan tilrettelægges et alsidigt læringsmiljø for det enkelte barn og børnegruppen hele dagen. Barnet oplever en hverdag, hvor det trives, lærer, udvikles og dannes gennem deltagelse og medindflydelse på forskelligartet leg, aktivitet og rutine. Legen er grundlæggende i hverdagen og personalet og ledelsen støtter, guider, rammesætter og prioriterer legen som en værdi for det gode børneliv.

Voksne understøtter barnets undren, nysgerrighed, initiativer og eksperimenter i børneinitierede lege, vokseninitierede aktiviteter og rutinesituationer. Personalet og ledelsen bruger barnets legeindhold som indikatorer for, hvad barnet er optaget af og hvad der udfordrer som grundlag for videre pædagogiske og didaktiske overvejelser over fremadrettet indsats. De pædagogiske læreplanstemaer indgår i en bred og sammenhængende forståelse gennem hele hverdagen som betydning for barnets læring og udvikling. Læringsmiljøet understøttes gennem indbydende, inddragende og tilgængelige materialer for hele børnegruppen.

3. Lege- og læringsmiljøer

Indikatorer

- ✓ Børnene har medbestemmelse i vokseninitierede aktiviteter og rutiner
Personalet understøtter forskelligartet leg
- ✓ Leg og aktivitet tager udgangspunkt i NUZO
- ✓ Personalet skaber mulighed for børneinitierede lege hele dagen

	<p>Forskelligartet legetøj og materialer er tilgængeligt for og i legen</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Materialer og legetøj har ikke en bestemt anvendelsesmulighed Personalet inspirerer børnene til at inddrage forskellige legeredskaber/legetøj ✓ Tydelighed for hvad børnene kan foretage sig – eksempelvis et aktivitetsskema eller guidning til dagens muligheder Personalet indtager forskellige roller i legen (træner, medspiller, instruktør og tilskuer) ✓ Gode overgange i hverdagens skift, hvor børn ikke oplever uhensigtsmæssig ventetid ✓ Personalet har organiseret aktiviteter, lege og rutinesituationer på en måde, der tilgodeser børnegruppens behov på dagen Rutinesituationer skaber mulighed for aktiv deltagelse ✓ Børn udviser glæde i lege og aktiviteter
Opsamling	<p><i>Institutionen understøtter børnenes medbestemmelse i hverdagslivet ved at inddrage dem i indhold og ture ud af huset. Læringsmiljøet tilrettelægges gennem et børneperspektiv på, hvad det er børnene er optaget af (data fra egen rapportering).</i></p> <p>Institutionen har en plan for dagens indhold, hvilket medvirker til forudsigelighed for børnegruppen. Børnene bliver fra morgenen præsenteret for formiddagens aktiviteter. Det gør, at børnene under den kreative aktivitet om morgenen, for børnene tilkoblet naturbussen, ved hvad de skal når de kommer til Fussingø Naturbørnehave.</p> <p>Personalet udviser en stor ro i læringsmiljøet, hvilket har betydning for, at børnene afprøver og udforsker.</p> <p>Institutionen organiserer hverdagen så aktivitet på observationsdagen er det samme for hele børnegruppen. Børnegruppen går afsted, er i aktivitet og spiser sammen. Det anbefales at justerer praksis, så der arbejdes i mindre forudbestemte grupper, for derved at sikre kontakt og guidning til det enkelte barn, men også justering af aktiviteten, så alle børn får de bedste betingelser for at deltage hensigtsmæssigt.</p> <p>Børnene har medbestemmelse i forhold til hvordan de deltager i aktiviteten med at fiske og være ved søen. Og personalet viser praksis for at følge børnene spor ved eksempelvis at udvide aktiviteten med at soppe i vandet. Ligeledes opleves det, at aktiviteten tager afsæt i børnenes zone for nærmeste udvikling. Personalet er rigtig gode til at understøtte børnenes udvikling og læring indenfor natur, udeliv og science, hvilket virker tiltrækkende for børnene.</p> <p>Personalet skaber mulighed for børneinitierede lege, hvilket eksempelvis kommer sig til udtryk både om morgen og på turen. Børnene har mulighed for</p>

at anvende materialer og legetøj, men der er ikke tilstrækkeligt med materialer hverken i legemiljøet indenfor, på det udendørs legeområde eller på turen. Der observeres, at børn ikke får de materialer de efterspørger, og personalet inspirerer ikke tilstrækkeligt børnene til at inddrage forskellige materialer/redskaber.

Personalet opsøger børnene i legemiljøet, men deltagelsen i legen retter sig mod at være guidende og observerende. Det anbefales, at personalet deltager mere aktivt i legen, og deltager i legen over længere tid. Der kan med fordel videreudvikles på personalets deltagelse i leg i sammenhæng til udvikling af pejlemærket relationer og mangfoldighed og inklusion.

Personalet skaber mulighed for leg og aktivitet, men der bør ske en væsentlig justering af organiseringen og strukturen, så det er tydeligt for både voksne og børn hvad man kan og hvem der gør hvad. Ligeledes bør der ske en væsentlig justering af det pædagogiske måltid, så der skabes rum for nærvær og samhørighed. Overgangen til måltidet fremstå uden struktur, og børn søger flere forskellige steder at spise, og nogle børn sidder i længere tid uden samvær med andre. Børn spiser og leger med sten og jord samtidig. Måden hvorpå måltidet organiseres skaber i mindre grad mulighed for aktiv deltagelse særligt for børn der har brug for støtte og guidning.

Det anbefales at institutionen udvikler praksis for at arbejde i mindre faste grupper, som tages i brug i flere sammenhænge. Eksempelvis i forbindelse med måltidet, på turen til destinationer og i aktiviteter.

Forslag til vedligeholdelse og videreudvikling af praksis

- Videreudvikle praksis der i højere grad understøtter forskelligartet leg
- Øge tilgængelighed af materialer og legeredskaber for og i legen
- Udvikle praksis hvor personale indtager forskellige roller i legen
- Videreudvikle organiseringen så personalet i højere grad fordyber sig over tid i legen
- Udvikle organisering og indhold i det pædagogiske måltid
- Juster organiseringen så der arbejdes i små grupper. Dette har til hensigt at skabe bedre forudsætninger for nærvær for alle børn
- Udvikle organiseringen så der er en tydelig rollefordeling mellem personalet. Det skaber bedre forudsætninger for at fordybe sig med børnene.

Vurdering	Delvis opfyldelse
-----------	-------------------

Der arbejdes selvstændigt videre, men der bør ske en justering af praksis. Det er relevant at modtage sparring fra børnefagligt udviklingscenter på udviklingspotentialer.
--

4. Kommunikation og sprog

Kommunikation og sprog er centralt for læringsmiljøet og understøttes positivt i interaktionen både mellem voksen/barn og barn/barn. Barnet har ret til at eksperimentere kommunikativt og sprogligt for derved at gøre sig erfaring i, at aflæse, genskabe og udvikle en passende kommunikation i forskellige kontekster. Læringsmiljøet danner ramme for en bred vifte af kommunikativt og sprogligt ordforråd, udtale samt sætningsdannelse.

Barnet erfarer sprogets mangeartede nuancer gennem legen, aktiviteter og rutiner. Barnet tilegner sig erfaring med skriftsprog og digitalisering gennem inddragelse af forskellige materialer. Det kommunikative og sproglige læringsmiljø understøttes ud fra barnets udviklingspotentialer, og personalet tilrettelægger en tidlig indsats ud fra det pædagogiske grundlag samt Randers kommunes inklusionsstrategi. Den kommunikative og sproglige indsats sker i tæt samarbejde med barnets forældre og evt. tværfagligt samarbejde.

4. Kommunikation og sprog

Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personalet henvender sig til børnene, taler med dem, giver beskeder og italesætter initiativer, handlinger og udtryk i alle sammenhænge (anvendelse af udvekslingstenen) Personalet italesætter egne handlinger og følelser ✓ Personalet inviterer til dialog i leg, aktivitet og rutiner ✓ Personalet anvender dialogisk læsning Anvendelse af rim, sang og rytme ✓ Personalets udvidelse af begrebsforståelse ✓ Børnene tilbydes uforstyrrede læseområder Digitale værktøjer inddrages Skriftsprog inddrages
Opsamling	<i>Institutionen følger Randers Kommunes procedure for sprogvurdering. Som del af det sproglige læringsmiljø inddrages 'Palle Post' til at understøtte børnenes sproglige udvikling (data fra egen rapportering)</i>

4. Kommunikation og sprog

Personalet inviterer til dialog med afsæt i det der optager børnene. eksempelvis er der flere dialoger omkring, hvad børnene fanger med fiskenet og hvilke dyr der lever i vandet. Der er ligeledes dialog om børns oplevelser med familie i weekenden. Personalet anvender generelt udvekslingstonen, men det anbefales at være opmærksom på at dialogen ikke bliver præget af spørgsmål og svar, men at dialogen i alle sammenhænge har flere turtagninger.

Personalet viser flere eksempler på at anvende en positiv kommunikationsstrategi, hvilket eksempelvis kommer sig til udtryk i forbindelse med, at et barn har slået sig. Personalet italesætter følelser som vrede, ked af det hed mm. Det anbefales at videreudvikle denne praksis.

Personalet tilbyder børnene uforstyrrede læseområder på turen til søen, hvilket danner ramme for en nærværende pause fra aktiviteten med at fange fisk. Der inviteres til dialog med afsæt i bøger om fisk, skaller med videre. Det anbefales at videreudvikle anvendelse af læseområder. Det kan med fordel tages mere aktivt i anvendelse for børn, der er udfordret i aktiviteten med at fange fisk og lignende. Ligeledes anbefales det eventuelt at anvende dialogisk læsning i forbindelse med måltidet.

Personalet understøtter udvikling af børnenes begrebsforståelse og udvidet ordforråd, hvilket særligt har sammenhæng til temaet natur, udeliv og science. Praksis kan være opmærksom på at understøtte kommunikationen og sproget indenfor de resterende læreplanstemaer.

Det anbefales at inddrage sang, rim og rytme som en del af det sproglige læringsmiljø.

Forslag til vedligeholdelse og videreudvikling af praksis

- Videreudvikle praksis der understøtter udvidet begrebsforståelse og udvidet ordforråd
- Videreudvikle praksis for flere turtagninger i dialogen
- Inddrag sang, rim og rytme i den pædagogiske praksis
- Udarbejde handleplan ved sprogvurdering i fokuseret indsats

Vurdering	<p>Omfattende opfyldelse</p> <p>Der arbejdes selvstændigt videre, og der kan med fordel laves en mindre justering af praksis.</p>
-----------	---

5. Fysiske rammer

Randers kommune sikrer, at alle børn har fysisk plads til fordybelse og leg både ude og inde. Institutionens fysiske ramme skal inspirere barnet til alsidige lege og aktiviteter, både individuelt og i grupper. Indretningen understøtter de pædagogiske læreplanstemaer både i materialer, møblering og indretning. Den fysiske ramme skal kunne justere sig i forhold til børnegruppens trivsel, udvikling, læring og dannelse. Det fysiske rum skal være sundt, sikkert og inspirerende.

5. Fysiske rammer	
Indikatorer	<p>Der er aktivitets - og legematerialer/-møbler inde og ude</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Mulighed for kropslig deltagelse der udfordrer krop og sanser Der er mulighed for henholdsvis rolig og vild leg ✓ Den fysiske indretning understøtter barnets selvstændighed i garderoben, badeværelset, spiseområdet og legemiljøet Mulighed for justering af det fysiske legemiljø ✓ Der er fysisk plads til voksen deltagelse i legemiljøet Der er tydelige hygiejneprocedurer ved fx. bleskift og i spisesituationer ✓ Godt lys, lyd og luft Billedmateriale, udstilling med videre i børnehøjde Der er udsmykning, der er vedkommende, inspirerer og stimulerer børnene
Opsamling	<p><i>Institutionen anvender to matrikler i den pædagogisk praksis. Børn der er tilknyttet Naturbussen er tilknyttet en afdeling under Børnehuset Hørhaven fra morgenen til de tager med bus til Fussingø Naturbørnehave ca. 8.30. Børn der ikke er tilknyttet Naturbussen afleveres i Fussingø Naturbørnehave. Børnegruppen fungerer som en børnegruppe.</i></p> <p>Institutionen har en natur-profil og danner ramme i naturskønne omgivelser, som tages i anvendelse som en del af den pædagogiske hverdag. I lokalet der anvendes i Børnehuset Hørhaven har børnene mulighed for at lege kreative lege og aktiviteter, lege i mindre miljøer samt lege på boldbanen udenfor. Læringsmiljøet i Børnehuset Hørhaven indeholder begrænset legematerialer og redskaber, og det er ikke tydeligt og inviterende til inspirerende leg.</p> <p>I Naturbørnehaven i Fussingø er der meget lidt legemiljø inde i hovedhuset, og det inviterer ikke til leg, men mere til aktiviteter ved bordene. I udehuset er der indrettet med materialer, tavler mm. hvor børnene både kan lege, lave kreative aktiviteter og spise. Flere af materialerne er tilgængelige, men der er også materialer, der ikke er i børnehøjde.</p> <p>Udemiljøet indbyder til kropslig udfoldelse, der udfordrer krop og sanser, og der er flere opdelinger i legemiljøet, så børn har mulighed for at lege i små</p>

5. Fysiske rammer

'rum', lege uforstyrret og udfordre deres grov- og finmotorik. Der er hønsegård med høns, som børnene kan omgås. Udemiljøet er slidt og dele af miljøet fremstår uninspirerende. Der er meget lidt billedmateriale i legemiljøet, og ligeledes meget lidt udsmykning.

Udemiljøet mangler forskelligartet legeredskaber i forskellige materialer, som børnene kan anvende i deres leg. Det anbefales at udvikle på kvalitetsstærke fysiske legemiljøer der understøtter legen i udemiljøet.

Personalet kommer rundt i de forskellige miljøer, og kravler ind i små huler, men de indgår i miljøerne i kortere tid ad gangen.

I forbindelse med formiddagsmaden observeres det, at børnene spiser uden tallerkner på bord-bænkesættene. Det er uvist om børnene i forbindelse med formiddagsmaden vasker hænder. I forbindelse med frokosten vasker børnene hænder.

Der bør ske en justering af det fysiske lege- og læringsmiljø på legepladsen, så børnenes leg i højere grad understøttes. Ligeledes bør det æstetiske udtryk få en opmærksomhed, så det er vedkommende, inspirerende og støttende for børnene.

Forslag til videre arbejde og justering af praksis

- Juster det fysiske legemiljø så der er forskelligartet materialer og legeredskaber tilgængeligt for børnene.
Det anbefales at udvikle på det fysiske legemiljø med afsæt i et børneperspektiv.
- Juster praksis så der er plads til rolig og vild leg. Det anbefales at gøre eksempelvis tæpper tilgængeligt så børnene kan lege rolige lege i det udendørs legemiljø.
- Juster praksis, så idenmiljøet kan danne ramme for fysisk plads til leg.
- Udvikle det æstetiske miljø så det fremstår inspirerende og vedkommende for børnene
- Sikre god hygiejneprocedure i alle sammenhænge

Vurdering

Begrænset opfyldelse

Der skal arbejdes videre med justering af praksis og der laves en handleplan. Dette skal ske i samarbejde med Børnefagligt Udviklingscenter. Det forventes, at den lokale ledelse indgår og sikrer støtte og opfølgning på udviklingspunkterne/udviklingspunktet.

6. Forældresamarbejde

I dagtilbudsloven står der, at dagtilbud i samarbejde med forældrene skal give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Personale og ledelse skal inddrage og samarbejde med forældre omkring barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Forældre skal have mulighed for indblik i institutionens hverdagsliv, fokusområder og læring gennem deltagelse i årlige arrangementer, samtaler, dialog i bringe- og hente situationer, opslag på Aula samt bestyrelsesarbejde.

Forældrerepræsentanter inddrages i det pædagogiske tilsyn for at medvirke til, at kvalificere tiltag og indsatser for institutionens fremadrettede udviklingsområder.

Forældresamarbejde indgår i tilsynsmødet af det pædagogiske tilsyn gennem inddragelse af forældrerepræsentant i institutionen.

6. Forældresamarbejde	
Data	<p>Data fra egen rapportering</p> <ul style="list-style-type: none">• Institutionen skaber tillid fra forældre gennem kommunikation og opmærksomhed på de enkelte forældres behov• Forældres ønsker ifh. deres barns hverdag inddrages i den pædagogiske hverdag• Institutionen anvender Aula til hverdagsbeskrivelser, billeder mm.• Institutionen anvender bringe- og hentesituationer til at viderebringe og få vigtig viden om barnet• Institutionen afholder årligt forældremøder med info omkring den pædagogisk hverdag• Forældrerådsmøder anvendes til at drøfte pædagogiske emner der senere viderebringes til den resterende forældregruppe• Institutionen inviterer forældre til årlige arbejdsdage, sommerfest og julefest• Institutionen er behjælpelige med udfyldelse af papirer, ekstra skiftetøj mm. for forældre til børn i udsat position

6. Forældresamarbejde

Indikatorer	<ul style="list-style-type: none">✓ Forældre og personale deler ligeværdigt viden om barnet✓ Beslutninger om tiltag i forhold til barnet drøftes i fællesskab mellem forældre og personale✓ Personalet anerkender forældres perspektiver på barnets behov✓ Personalet er i løbende dialog og vejleder forældre i forhold til barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse <p>Institutionen har en tydelig organisering for dialog med forældre i bringe og hente situationer</p> <p>Forældre oplever sig inddraget i pædagogiske aktiviteter i institutionens hverdagsliv</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Institutionen anerkender og tilpasser sig i forhold til forældres individuelle behov i samarbejdet omkring deres barn✓ Institutionen anvender forskellige platforme til kommunikation og information til forældre
Opsamling	<p>Institutionen ser og møder barnet når det kommer i institutionen. Det observeres at forældre får hjælp til at tage afsked med sit barn. Der kan rettes en opmærksomhed på at være tydelig overfor forældrene, hvor de kan aflevere deres barn. Forældre oplever positiv udvikling i forældresamarbejde og oplever udvikling i indsigt i aktivitetsplaner. Der er ønske om, at forældre i højere grad inddrages på forkant, så der er indsigt i de pædagogiske overvejelser for det kommende forløb, proces, fokus mm.</p> <p>Der er ønske om udvikling i information og dialog for de forældre der har børn tilknyttet Naturbussen.</p>
Vurdering	<p>Omfattende opfyldelse</p> <p>Der arbejdes selvstændigt videre, og der kan med fordel laves en mindre justering af praksis.</p>

7. Sammenhænge

I Dagtilbudsloven står der, at dagtilbud i samarbejde med forældrene skal sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

I Randers kommune er det vigtigt at give alle børn de bedste muligheder for en forberedt og sammenhængende overgang fra hjem til dagpleje/vuggestue, overgang til børnehave samt overgang til skole. Personale og ledelse skal i tæt samarbejde med forældrene tilrettelægge overgangen for barnet, så læringsmiljøet understøtter barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Læringsmiljøet skal for skolesøgende børn introducere og give det enkelte barn mulighed for at udvikle nysgerrighed i sammenhæng med læreplanstemaerne hertil bogstaver, tal, mønstre, former med videre. Læringsmiljøet skal tilrettelægges ud fra et ressourceorienteret børnesyn.

7. Sammenhænge	
Data	<p>Data fra egen rapportering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Institutionen har en særlig opmærksomhed på hyppig kommunikation til forældre til nye børn • Kommende børnehavebørn inviteres til besøge ca. 1 måned inden opstart • Forældre inviteres til opstartssamtale forinden start, hvor forældre får viden om børnehaven og institutionen får viden om barnet • Institutionen samarbejder med distriktsskolen. De ældste børn kommer på besøg på skolen, og personale følger med i førskole • Omkringliggende skoler til institutionen besøger institutionen • Institutionen anvender overleveringsskema
Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Forældrene inddrages i forbindelse med overgange og der afholdes opstartssamtale ✓ Personalet justerer sig efter barnets og forældrenes behov i forbindelse med overgangen ✓ Der anvendes overleveringsskemaer ✓ Der afholdes overleveringsmøder hvor relevante samarbejdspartnere inddrages (ex. PPR, pasningstilbud etc.) ✓ Personalet justerer læringsmiljøet, så det tilpasses barnets nærmeste udviklingszone ✓ Personalet har fokus på børn i udsatte positioner ✓ Institutionen samarbejder med skolen
Opsamling	<p>Data fra egen rapportering og dialog fra tilsynsmødet giver indtryk af, at institutionen opfylder indikatorerne. Dette er på trods af, at pejlemærket kun kort blev drøftet på tilsynsmødet.</p> <p>Institutionen har fokus på at justerer praksis, særligt for børn i udsatte positioner, i god tid forinden overgang til førskole. Institutionen holder</p>

7. Sammenhænge

	<p>overleveringssamtaler, og samarbejder med mange forskellige skoler da børnene kommer mange forskellige steder fra. Forældre giver indtryk af, at institutionen imødekommer de enkelte forældres behov i forbindelse med opstart.</p>
Vurdering	<p>Fuldstændig opfyldelse</p> <p>Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.</p>

Tilsynsmøde

Dato	8. juni 2023
Forældrerepræsentant	Michael – en del af forældrerådet
Dagtilbudsleder	Rikke Futtrup Jensen
Pædagogisk leder	Karina Fischer Skjødt
Medarbejder(e)	Mads (meritpædagogstuderende) Maria (pædagog)
Pædagogisk konsulent	Mette Skovgaard Jensen
Evt. referent	Anna Plovbøl Pedersen
Referat fra tilsynsmødet	Der er siden tilsyn 2021 blevet arbejdet med organiseringen og relationer til det enkelte barn og til børnegruppen. Pædagog fortæller, at de har arbejdet med små grupper, hvor der arbejdes med børnenes relationer og hvad børnegruppen kalder på. Det kan både være spontane eller planlagte aktiviteter. Tidligere har det

Dato	8. juni 2023
	<p>været sådan, at alle børn har været samlet om morgenen, hvorimod det nu er delt op i mindre grupper. Det har været i gang siden februar. Forældrerepræsentanten beskriver, at han ser, at de små grupper betyder at eksempelvis de små børn blive mere aktive og får mere plads.</p> <p>Relationer: Der er gode eksempler på, at medarbejderne er gode rollemodeller. Nærværet opstår ofte i aktiviteterne, men er ikke konstant. Forældrerepræsentanten fortæller, at han oplever, at der er gode eksempler hvor personalet er nærværende i en aktivitet. Der beskrives, at de arbejder med fordybelsesvoksne og "flydere", for at der er plads og ro til at være nærværende.</p> <p>Meritstuderende giver udtryk for, at det er rigtig uheldigt, at der observeres, at børn bliver skældt ud. Han udtrykker, at det handler om børnesynet, der ikke er på plads konstant.</p> <p>DTL beskriver, at det er rigtig dejligt, at forælder kan se, at der er sket noget med organiseringen. Men der skal arbejdes videre med det som konsulent kommer med. PL fortæller, at de har evalueret dagen, hvor der er blevet observeret og kunne godt se, at der er nogle ting at tage fat på.</p> <p>Hvis der skal laves ture ud af huset, så er det en god idé at starte op i små grupper og holde dem i løbet af dagen.</p> <p>Rammerne gør, at det er rigtig vigtigt at være en meget tydelig voksen.</p> <p>Mangfoldighed og inklusion: Der har været arbejdet med anvendelse af den pædagogiske bagdør i institutionen. Det er væsentligt, at rammen er tydelig, for at den pædagogiske bagdør kan anvendes hensigtsmæssigt. Observationen viser, at institutionen ikke er helt i mål endnu i arbejdet med den pædagogiske bagdør. Der kan med fordel sættes fokus på de steder, hvor det lykkedes, og drøfte det i teamet ved brug af eksempelvis praksisfortællinger.</p> <p>Anvendelse af pause – der er det væsentligt, at der sættes fokus på de børn, der ikke selv beder om pauser. Personalet skal gøre det muligt for dem, at få pause efter behov.</p>

Dato	8. juni 2023
	<p>Der kan med fordel sættes fokus på det pædagogiske måltid og i den sammenhæng blive helt skarpe på hvordan, der kan arbejdes med samhørighed og børnefællesskabet. Herefter kan det arbejdes ud i andre sammenhænge; leg, aktiviteter og andre hverdagsrutiner.</p> <p>Lege og læringsmiljøer: Der er ingen tvivl om, at børnene blive præget af at være en del af en naturbørnehave og de viser stor viden omkring naturen. Det er væsentligt at huske at få alle læreplanstemaerne i spil – også når man er ude i naturen.</p> <p>Det er vigtigt at arbejde med tilgængelighed af materialer og legetøj. PL beskriver, at de skal have ryddet op i deres materialer og deres legetøj og have inddraget børnene i at få udvalgt hvad der skal købes. I den forbindelse kan der med fordel tænkes i tematiserede legeområder.</p> <p>Indtagelse af forskellige positioner i legen. Pædagogen genkender, at man skal have fokus på at komme fra at være observerende og til at være 'medspiller'.</p> <p>Der blev efter turen evalueret på det pædagogiske måltid, da de godt kan se, at det ikke fungerede hensigtsmæssigt. De beskriver endvidere, at de er ved at have godt greb om måltidet når de er hjemme i institutionen. Der er stor enighed om at det pædagogiske måltid er virkelig vigtigt og det er muligt at komme hele vejen rundt omkring det styrkede pædagogiske i forbindelse med måltidet.</p> <p>Kommunikation og sprog: Der er meget dialog mellem børn og personale og meget af dialogen er rettet mod naturprofilen.</p> <p>Der arbejdes med sange, rytme samt rim og remser – men der kan med fordel gøre det endnu mere. Det kan ligeledes være med til at skabe en sammenhæng mellem institution og hjem. FR fortæller, at de i hjemmet skal synge madsangen i forbindelse med familiens måltider ligesom barnet har fortalt om sange fra børnehaven.</p> <p>Fysiske rammer: Der er en proces i gang med at få kigget på de fysiske rammer</p>

Dato	8. juni 2023
	<p>både ude og inde – tilgængelighed, materialer, legetøj, legeområder og æstetik.</p> <p>Samarbejdet omkring lokalet i Hørhaven er godt i gang, da det med fordel kan blive mere inspirerende.</p> <p>FR fortæller, at der har været arbejdet med at afgrænse legepladsen i en periode, hvilket har virket fint.</p> <p>Forældresamarbejdet:</p> <p>Forælder fortæller, at han har haft barn herude i 13 måneder og der har været en periode, hvor kvaliteten har været for dårlig. I de sidste to måneder er der en oplevelse af at der er sket noget positivt.</p> <p>Der har fra forældregruppens side været dialog med ledelsen og det har være med til at rykke noget.</p> <p>Der er ønske om, at information til forældrene kommer mere på forkant, men der er sket en positiv udvikling ifht. dette.</p> <p>Der opleves ikke, at der bliver kommunikeret omkring hvad der er fokus på fra institutionens side rent pædagogisk. Det er der et stort ønske om at forældrene bliver inddraget mere i det pædagogiske arbejde.</p> <p>Der er kommet mere information på AULÅ og det er en måde at imødekomme at forældrene ved hvad der sker.</p> <p>Forældrene der afleverer i Hørhaven har givet udtryk for at der kan mangle en sammenhæng, når de henter børnene.</p> <p>FR beskriver, at forældrene rigtig gerne vil være med til at bidrage til at hjælpe med at gøre stedet bedre for både børn, forældre og personale.</p> <p>FR beskriver, at han fornemmer at der er nogle overgange i forbindelse med morgenafleveringen, hvor der gøres klar til, at børnene fra Hørhaven kommer. Han oplever sig rigtig godt taget imod, når han afleverer i institutionen og føler at der er voksne til at tage imod.</p>

Dato	8. juni 2023
	<p>Sammenhænge: Der samarbejdes med flere forskellige skoler, da institutionen er en tilvalgsinstitution.</p> <p>FR fortæller, at de var ude og besøge institutionen flere gange inden at de startede herude. Han oplever at de havde en rigtig god sammenhæng til børnehaven og de fik som forældre, det de havde brug for.</p> <p>Institutionen ønsker at arbejde videre med og blive endnu bedre til at arbejde med børneperspektivet.</p> <p>I forhold til børneinterviewet, så er der en optagethed af, at ikke alle børn føler sig lyttet på. Der er et ønske om at arbejde videre med det element og generelt hvad børnene har sagt.</p> <p>Institutionen har lavet løbende evaluering af deres praksis og en anbefaling er at når der evalueres og sættes mål, så skal der zoomes helt ind på de små ting.</p> <p>Pædagogen kvitterer på en oplevelse af at der er hjælp at hente i dette tilsyn – det giver en større sammenhæng.</p>

Samlet vurdering

Den samlede vurdering gives ud fra følgende kriterier:

Samlet vurdering	Vurdering på pejlemærkerne
På baggrund af det samlede tilsyn arbejder institutionen selvstændigt videre med udvikling af praksis.	Vurderes alle pejlemærker: <ul style="list-style-type: none">• Fuldstændig opfyldelse,• Omfattende opfyldelse eller• Delvis opfyldelse
På baggrund af det samlede tilsyn udarbejder institutionen en handleplan i samarbejde med den tilsynsførende konsulent.	Vurderes ét eller flere pejlemærker: <ul style="list-style-type: none">• Begrænset opfyldelse
På baggrund af det samlede tilsyn udarbejder institutionen en handleplan i samarbejde med den tilsynsførende konsulent og der laves et opfølgende tilsyn.	Vurderes ét eller flere pejlemærker: <ul style="list-style-type: none">• Utilstrækkelig opfyldelse
På baggrund af det samlede tilsyn, er der konstateret så bekymrende forhold at, der iværksættes skærpet tilsyn. Kommunalbestyrelsen orienteres.	Ved bekymrende forhold Der vil altid ske en vurdering af de konkrete forhold eller den konkrete henvendelse før der igangsættes skærpet tilsyn Pejlemærkerne er generelt af begrænset eller utilstrækkelig opfyldelse. Ringe kvalitet. Negativ fysisk kontakt. Bekymrende henvendelser omkring forholdene i institutionen

Observationer, egen rapportering samt tilsynsmøde giver anledning til følgende samlede vurdering:

På baggrund af det samlede tilsyn udarbejder institutionen en handleplan i samarbejde med den tilsynsførende konsulent. Der udarbejdes handleplan på pejlemærkerne vurderet i begrænset opfyldelse, mangfoldighed og inklusion og fysiske ramme. Dagtilbudsleder og pædagogisk leder aftaler sparring med pædagogisk konsulent. Der er aftalt at konsulenten deltager til temamøde for personalet den 20. juni, hvor hele personalegruppen får indsigt i de nedslag der skal arbejdes med.